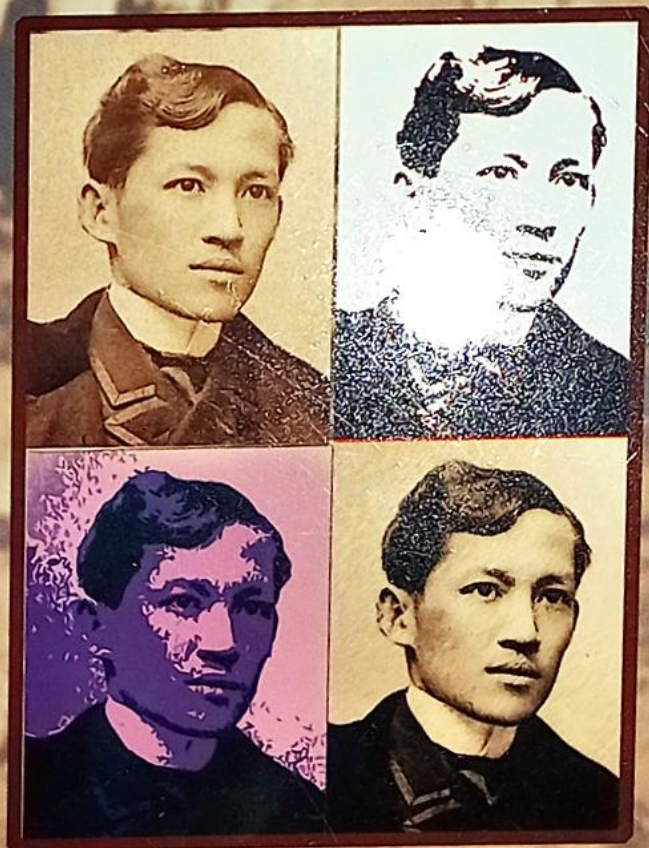


AKLAT-MANWAL TUNGKOL SA BUHAY AT MGA GINAWA NI RIZAL

(THE LIFE AND WORKS OF JOSE RIZAL)



**ISAGANI N. NAZARENO, Ed.D.
MARITES D. TAGULAO, Ed.D.
ZOREN PEPITO GUBALANE, DPA**

**Aklat-Manwal Tungkol sa Buhay
at mga Ginawa ni Rizal**
(The Life and Works of Jose Rizal)

Isagani N. Nazareno, Ed. D.
Marites D. Tagulao, Ed. D.
Zoren Pepito Gubalane, DPA

Aklat-Manwal Tungkol sa Buhay at mga Ginawa ni Rizal

(The Life and Works of Jose Rizal)

Karampatang © 2019
Isagani N. Nazareno
Marites D. Tagulao
Zoren Pepito Gubalane

ISBN: 978-621-406-178-5

Reserbado ang lahat ng Karapatan.
Walang bahagi ng aklat na ito ang maaaring gamitin
ninuman sa anumang anyo at hugis nang walang
nakasulat na pahintulot ang tagapaglathala at ang
mga may-akda maliban sa ilang pagsiping
gagamitin sa pagrerebyu ng aklat.

Inilathala : MINDSHAPERS CO., INC.
Rm. 108, ICP Building
Recoletos cor. Cabildo Streets
Intramuros, Manila
Tel. no. (02)2546160
Telefax no. (02)527-6489

Cover Design : ERWIN BONGALOS

Layout Artist: GPG

Mga Nilalaman

Paunang Salita	iii
----------------------	-----

Kabanata

1	BATAS RIZAL	1
	Mga Usapin	3
	Ang Background ng RA 1425	3
	Ang Pagbibigay Katwiran sa Pag-aaral ng Buhay at mga Gawa ni Rizal	5
	Mga Tiyak na Probisyon ng RA 1425	8
	Mga Gawain	11
2	SI RIZAL SA IKA-19 NA SIGLO NG MUNDO AT PILIPINAS	13
	Ang Mundo Noong Panahon ni Rizal	15
	Ang Pilipinas Noong Panahon ni Rizal	16
	Mga Gawain	19
3	ANG BUHAY NI RIZAL: ANG KANYANG PAMILYA, KABATAAN AT PAG-AARAL	25
	Ang Kanyang mga Magulang	27
	Ang Kanyang mga Kapatid	27
	Ang Pagsilang at Pangalan ni Rizal	27
	Ang Kabataan at Pag aaral ni Rizal	28
	Sa Aking Mga Kabata	30
	Mga Gawain	33
4	ANG MATAAS NA ANTAS NA EDUKASYON AT BUHAY SA IBANG BANSA NI RIZAL	37
	Ang Pag-aaral sa Ateneo	39
	Ang Pag-aaral sa Unibersidad ng Santo Tomas	41
	Ang Unang Paglalakbay ni Rizal sa Ibang Bansa (Mayo, 1882–Agosto 5, 1887)	44
	Talumpati sa Pagpupugay	46
	Ang Unang Pagbabalik ni Rizal sa Pilipinas	51
	Ang Kampanya Para sa Reporma	52
	Ang Huling Pagbabalik ni Rizal sa Pilipinas	54
	Mga Gawain	57
5	ANG PAGPAPATAPON, PAGLILITIS AT PAGKAMATAY NI RIZAL	63
	Mga Gawain	73

6	ANG PANULAT NI JOSE RIZAL AT ANTONIO MORGA	77
	Mga Gawain 6.1	83
	Mga Gawain 6.2	85
7	PAGSUSURI SA NOLI ME TANGERE.....	87
	Mga Pangunahing Tauhan sa <i>Noli Me Tangere</i>	89
	Mga Gawain	91
	Kahalagahan ng Huling Kabanata ng <i>Noli Me Tangere</i>	95
	Mga Gawain	97
8	PAGSUSURI SA NOLI ME TANGERE AT EL FILIBUSTERISMO.....	101
	Tema ng <i>El Filibusterismo</i>	103
	Mga Gawain	105
	Paghahambing	107
	Mga Gawain	109
	Dahilan ni Rizal sa Pagsulat ng Kanyang mga Nobela	111
	Mga Gawain	113
	Wika ng Bansa	115
	Mga Gawain	117
9	MGA PILING KABANATA NG NOLI ME TANGERE AT EL FILIBUSTERISMO	119
	Pag-alala sa GomBurZa	121
	Mga Gawain	125
	Ang Realidad ng Buhay	123
	Mga Gawain	125
	Kinaumagahan.....	129
	Sermon	130
	Mga Gawain	131
	Ang Kaugnayan ng Kahapon at Ngayon.....	133
	Mga Gawain	135
10	ANG PILIPINAS: SA LOOB NG ISANG DAANG TAON.....	137
	<i>The Philippines A Century Hence</i>	139
	Mga Gawain	161
11	JOSE RIZAL AT NASYONALISMO SA PILIPINAS	163
	Kabayanihan ng mga Pilipino	165
	Pagbubukas ng Pilipinas sa Pandaigdigang Pakikipagkalakalan	166
	Paglaganap ng Liberal na Paniniwala at Ideya.....	168
	Sekularisasyon ng Kilusan	168
	Liberal na Pamamahala ni Carlos Ma. De La Torre	170
	Pag-aalsa sa Cavite at Pagbitay Kina Padre Gomez, Burgos at Zamora (GomBurZa)	170

Mga Gawain	173
Pambansang Simbolo.....	175
Kautusang Tagapagpaganap Blg. 75, serye 1993.....	176
Paano Nga Ba Maging Bayani?	177
<i>Proklomasyon Blg. 346</i>	178
Sino ang Gumawa kay Rizal Bilang Isang Bayani?	179
Unang Monumento	180
<i>Creating the National Heroes Committee Under the Office of the President</i>	181
Pananaw at Pilosopiya ni Rizal	182
Unang Sentimentong Nasyonalismo ni Rizal	183
Mga Gawain	185
 SANGGUNIAN	 187

Ang mga May Akda

DR. ISAGANI N. NAZARENO – Nagtapos ng BS Pre Med at BS Biological Science sa University of the East at nagpakadalubhasa sa Eulogio "Amang" Rodriguez Institute of Science and Technology para sa titulong MAT-Science at MA-Administration and Supervision, Philippine Christian University para sa titulong Ed.D.-Educational Management at University of Perpetual Help System Delta para sa titulong Ph.D. - Educational Management.

Nagturo siya sa Pateros Municipal High School, San Beda College Alabang, Pamantasan ng Lungsod ng Muntinlupa at Saint Bernadette College Alabang.

Marami siyang naisulat na aklat sa Biology at isa siya sa may akda ng aklat na *Philosophy of the Human Person*.

DR. MARITES D. TAGULAO – Siya ay nagtapos ng Doctor of Education sa Technological University of the Philippines-Manila.

Dating Research Director sa Pamantasan ng Lungsod ng Muntinlupa, dito rin siya nagtuturo ng Methods of Research sa Graduate School.

Siya ay miyembro ng Research and Educational Development Training Institute at siya ay nakapagpresenta na ng kanyang pananaliksik sa National at International Conferences.

May dalawampu't-dalawang taong karanasan sa pagtuturo sa kolehiyo na nagiging inspirasyon nya sa pagsulat ng aklat, isa siya sa may akda ng *Philosophy of the Human Person* at sariling akda ang *Leading the Way for a Trouble Free Research*.

DR. ZOREN PEPITO GUBALANE – ay isang educator at public administration practitioner.

Siya ang kasalukuyang Unit-Head of the School Management Monitoring and Evaluation of the School Division Office - DepEd Muntinlupa City.

Siya ay nagtapos ng Doctor of Public Administration sa Polytechnic University of the Philippines-Manila.

Aktibong-miyembro ng DOST-National Research Council of the Philippines at nakapagsulat ng labing-dalawang proyekto sa pananaliksik at pangakademikong pananaliksik.

Siya ay kasalukuyang nagtuturo sa Pamantasan ng Lungsod ng Muntinlupa bilang Social Science Professor.

MINDSHAPERS CO., INC.

Rm. 108, ICP Bldg., Recoletos St., Intramuros, Manila
Tel. No.: (02) 2546160 • Telefax: (02) 5276489
Email: mindshapersco@yahoo.com

ISBN: 978-621-406-178-5